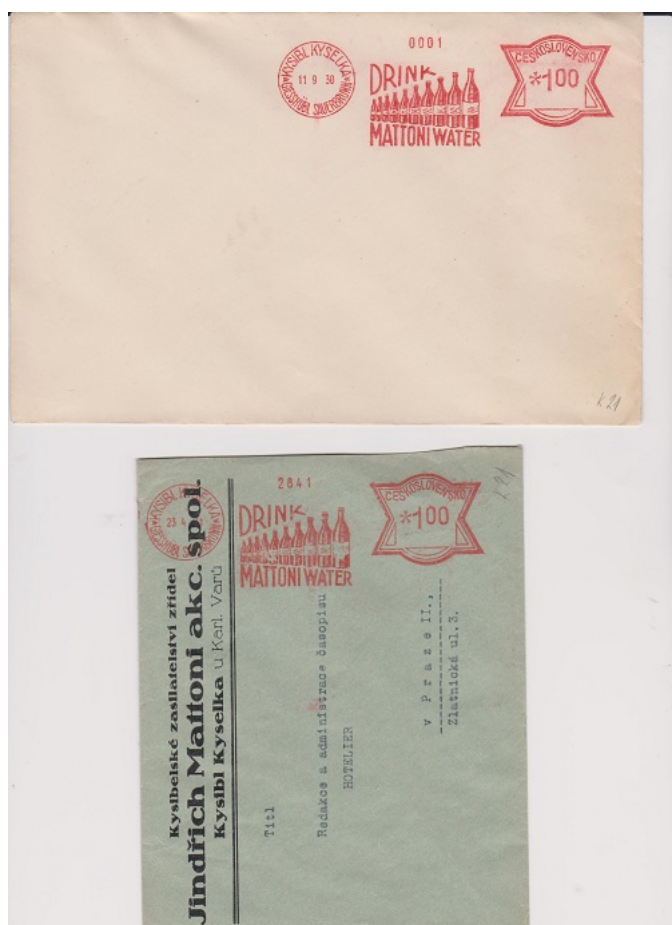

Cesty strojů

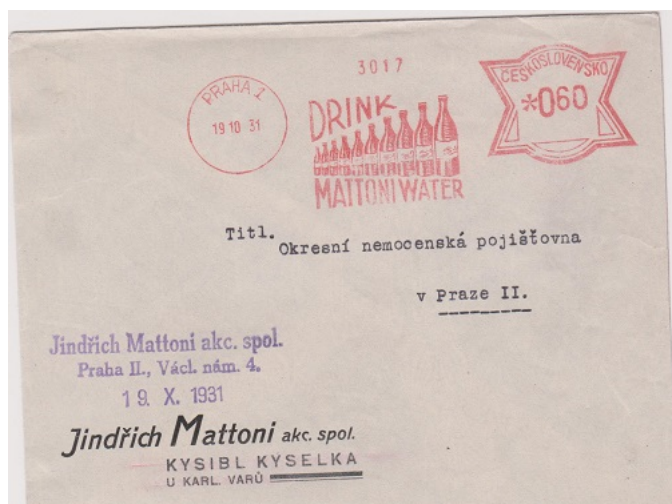
Důvodů pro cesty výplatních strojů a změny jejich majitelů či působiště tvoří vyšší level pro sběratele, kteří jen materiál hromadí či řadí podle jednoduchých kritérií. Základní sbírka podle poštovně historického hlediska je vynikající a nejlogičtější. Vztah k místu, odkud sběratel pochází či ke kterému má vztah, a dokládání pomocí filatelistických artefaktů je značně ušlechtilá záliba. Specializovaný sběratel jde však dál - jednou z cest je zjistit a přiřadit otisk stroj s identifikací - buď jednoduchou (dohlédací pošta či uživatel) anebo o něco složitější (identifikací pomocí výrobního čísla stroje či jiné registrace - čísel bylo u každého stroje víc než dost) Naše poštovní správa se uvedení licenčního čísla bránila až do digitalizace počátkem 21. století. Skoro osmdesát let naše výplatní stroje neměly zřetelnou licenční identifikaci. Některé stroje na dnešní poště v tomto trendu pokračují. Pak je velmi obtížné sledovat **cesty strojů** a sběratelé musí být vděční za každou informaci týkající se tohoto vyššího levelu sběratelství. Něco známe, u většiny případů musíme na toto specializované sběratelství zaměřit. Víc mne mrzí, že historie nezaznamenal autory a rytce štočků označení uživatele a dalších náležitostí. Někde jsme si jisti, někde napůl, někde neznáme ani jména. A přitom řada štočků byla uměleckým dílem, zejména za 1. republiky.

Dnes: V této souvislosti si všimněme výplatního stroje firmy Jindřich Mattoni, prodej minerálních vod z Kysibl-Kyselky. Tento subjekt získal pro svůj stroj Francotyp B4 s horním číslem počítadla souhlas na podkladě Věstníku č. 45 ze dne 25. 9. 1930. Sběratelské označení: FR 8h - 4m. Dohlédací poštou byla Kysibl Kyselka + Giesshubel Sauerbrunn (v denním razítku tato čtyři slova měla zvláštní polohu a byla oddělena dvěma hvězdičkami. Výplatní stroj vyplácel od 11. 9. 1939 do 4. 10. 1931. Označení oprávněného uživatele byl uměleckým dílem - nejen identifikačním znamením, ale i vysoce působivým reklamním prostředkem s výzvou: "PIJTE VODU MATTONI " v angličtině doprovázenou deseti lahvemi.

První otisk 1. dne je zobrazen (RR) a doplněn poštou prošlou celistvostí z 23. 4. 1931.

Cesta tohoto stroje v poštovním provozu začala v Kysibí Kyselce u Karlových Varů a od 6. 10. 1931 pokračovala v Praze. Oportu dřívějšmu otisk udošlo k logické změně v denním razítku - nově byla dohlédací poštou PRAHA 1. Jina stroj i se starými součástmi otisky byly přeneseny do Prahy .

Osud stroje končí v 1. republice. Katalogy Bouška-Janů (Protektorát, Sudety) a Bouška . Leiš (poválečné Československo) záznamy o této firmě a tomto stroji neuvádějí. Doposud není ani známo, jakým způsobem vyplácely své zásilky v provozech v Kyselce poté, co se stroj přestěhoval do Prahy v roce 1931.